

STV24XX Flernivåstyring og desentralisering

1.9.2020

Kort om emnet

Samspeilet mellom det nasjonale og de lokale politiske systemene avgjør hvordan politiske utfordringer håndteres. Ethvert land av noen størrelse må organisere det offentlige styringssystem i flere nivåer. I dette emnet viser vi hvordan offentlig politikk utformes, vedtas og gjennomføres når det politiske og administrative systemet er delt inn i mange enheter på flere nivåer, både geografisk og sektorvis. Dette kalles flernivåstyring, eller "multi-level governance". Emnet gir innsikt i hvordan ulike typer flernivåsystemer fungerer, og hvordan dette påvirker fordelingen av politisk makt. I den faglige diskusjonen av hvordan forholdet mellom ulike styringsnivåer i et land kan innrettes, har få idéer større utbredelse enn desentralisering. Vi diskuterer hva desentralisering er, hva alternativet er og om desentralisering utelukkende er positivt. Vi retter søkelyset mot desentralisering som idé, og diskuterer hvordan denne ideen har fått prege den territorielle og funksjonelle flernivåorganiseringen først og fremst av Europeiske stater. Vi diskuterer også europeisk integrasjon i et flernivåperspektiv, herunder EU, regionenes betydning og Norges posisjon i et europeisk flernivåsystem.

Hva lærer du?

Kunnskaper

Du skal:

- Kunne sentrale begreper som flernivåstyring, desentralisering, autonomi, subsidiaritetsprinsippet og regionalisering.
- Kunne sentrale teorier som forklarer oppbyggingen og utviklingen av flernivåsystemer.
- Forstå prinsippene bak avveien mellom territorialitet og funksjonalitet i flernivåsystemer.
- Forstå utfordringene knyttet til desentralisering og styring i en flernivåkontekst.
- Forstå flernivåstyringen i EU, subsidiaritetsprinsippet og betydningen av regionalisering.
- Forstå betydningen av EØS for norsk politikk og forvaltning.

Ferdigheter

Du skal:

- Kunne kritisk diskutere fordeler og ulemper med å sentralisere og desentralisere makt.
- Kunne kritisk diskutere hvorfor makten er mer sentralisert i noen enn i andre land.
- Kunne kritisk diskutere forholdet mellom desentralisering og autonomi.
- Kunne vurdere hvilken betydning typen flernivåstyring har for fordeling av makt mellom ulike typer aktører.

- Kunne forankre en problemstilling i faglitteraturen på området, og vurdere hvordan valg av problemstilling styrer valg av undersøkelsesopplegg, data/kildebehov og fremgangsmåte.
- Kunne formidle fagkunnskap skriftlig og muntlig, og gi konstruktiv kritikk på andre studenters utkast til oppgaver.

Generell kompetanse

Du skal:

- Forstå hva norske kommuner og norske nasjonale myndigheter har muligheter til å avgjøre selv, og hva som må bestemmes på høyere nivå.
- Kunne utvikle politiske påvirkningsstrategier som tar høyde for de ulike beslutningsnivåenes makt og myndighet.
- Gi råd om hvilke beslutningsorgan(er) som må trekkes inn for å løse konkrete utfordringer.
- Opparbeide kompetanse av relevans for arbeid innenfor og opp mot det politiske systemet og forvaltningen.

Undervisning

Forelesninger og seminarer.

Obligatoriske aktiviteter

- Skrive og presentere seminaroppgave.
- Være opponert på andres oppgaver.

Seminaroppgaven skal

- Ha et omfang på mellom 2500 og 3000 ord.
- Ha 12 punkts skrift, skrifttype Times New Roman, linjeavstand 1,5.
- Være forankret i sentrale deler av pensumlitteraturen i det aktuelle emnet. Oppgaven kan besvares på grunnlag av denne litteraturen, forelesningsrekken og materiale som er utdelt i forbindelse med seminarene.
- Vise at studenten behersker læringsmålene for seminaret på en tilfredsstillende måte.

Eksamen

- Tre timers skoleeksamen (teller 40 % av karakteren).
- Seminaroppgave (mellom 2500 og 3000 ord)(teller 60 % av karakteren).
- Godkjente obligatoriske aktiviteter er et vilkår for å kunne gå opp til eksamen.

Pensum

Hovedbok: Kuhlmann, Sabine and Helmut Wollmann (2019). *Introduction to Comparative Public Administration* 2nd ed. Edward Elgar Publishing: Cheltenham, UK. (1- 211, 325 -353, til sammen 250 sider)

Ut over dette velges artikler og kapitler (kompendium) til den enkelte forelesning, med til sammen ca. 1000 sider. Det legges vekt på også å få med norske bidrag.

Forelesninger

Inntak til studiet av flernivåstyring

1. Flernivåstyring som begrep og teori. (Signy)
2. Den territorielle dimensjonen: Med regioner som utgangspunkt. (Jan Erling)
3. Den funksjonelle dimensjonen: Desentralisering og oppgavefordeling. (Signy)
4. Desentralisering, styring og autonomi. (Signy eller Jan Erling)

Flernivåsystem i Europa

5. Enhetsstater – sentralisert modell. (Leif)
6. Enhetsstater – desentralisert modell. (Leif)
7. Føderalstater. (Leif)

Europeisk integrasjon

8. EU som føderalt system – subsidiaritetsprinsippet «and beyond». (Elin)
9. Norge og EØS. (Elin)
10. Regionalisering og (re)skalering i Europa. (Leif)